

72
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ข่าวประชาสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

114 ซอยสุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร 10110 โทรศัพท์ 0-2649-5000 ภายใน 15666 โทรสาร 0-259-6172

114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110 โทรศัพท์ 0-2649-5000 ภายใน 15666

ส่วนวิเทศสัมพันธ์และสื่อสารองค์กร ได้จัดระบบข่าวสิ่งพิมพ์ สนใจดูรายละเอียดได้ที่ <http://news.swu.ac.th/newsclips/>

ข่าวจากหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ ฉบับประจำวันจันทร์ที่ 20 เดือนกรกฎาคม พ.ศ.2564 หน้า 7 มุลค่าข่าว .-

กรุงเทพธุรกิจ
บทความพิเศษ

• พันธุ์อาจ ชัยรัตน์

ผอ.สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน)

มอง 'นวัตกรรม' กับอนาคตไทยผ่าน 'แผน 13'

แผนพัฒนาเศรษฐกิจ
และสังคมแห่งชาติ เป็นหนึ่งใน
แผนที่ช่วยระบุทิศทางการ
พัฒนาประเทศ ซึ่ง

สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ และทำหน้าที่ในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศควบคู่กับแผนอื่นๆ เช่น แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศ ซึ่งกรอบแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 จะเริ่มใช้ในปี 2566-2570 หรือที่เรียกสั้นๆ ว่า "แผน 13"

เป้าหมายหลักของแผนฯ ฉบับนี้คือพลิกโฉมประเทศไทยสู่ "เศรษฐกิจสร้างคุณค่า สังคมเดินหน้าอย่างยั่งยืน" โดยมีกรอบกำหนด 13 หมายเหตุสำคัญ ซึ่งบ่งบอกถึงสิ่งที่ประเทศไทยปรารถนาจะเป็น "มุ่งหวังจะ 'มี' หรือต้องการจะ 'จัด' ในช่วงเวลา 5 ปี ในแผน 13 นั้น การกำหนดหมายเหตุการพัฒนาที่มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น โดยอาศัยการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ประกอบด้วย

1) การวิเคราะห์แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงระดับโลก 2) การวิเคราะห์ผลกระทบ และแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 และ 3) การวิเคราะห์สถานการณ์ของประเทศไทยและผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงระดับโลก แล้วนำมาประเมินเป็นโอกาสและความเสี่ยงที่ประเทศต้องเผชิญในอนาคต

แน่นอน ผลจากการวิเคราะห์ใน 3 ประเด็นหลักข้างต้น ย่อมต้องนำไปสู่โจทย์การใช้องค์ความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ และนวัตกรรม มาเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศในทุกมิติ **ความท้าทายของแผนฯ ฉบับนี้คือ จะทำให้แผนกลายมาเป็นการปฏิบัติจริง ภายในระบบนวัตกรรมแห่งชาติ ที่มีโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ววน.) ให้เห็นผลการเปลี่ยนแปลงอีก 5 ปีข้างหน้าอย่างเป็นรูปธรรมอย่างไร**

การปรับเปลี่ยนเชิงโครงสร้างภาครัฐ ด้วยการจัดตั้งกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) และการจัดตั้งกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (กองทุนส่งเสริม ววน.) เมื่อปี 2562 อาจถือได้ว่าเป็นจุดเริ่มต้นในการเปลี่ยนแปลงภายในภาครัฐที่จะต้องทำงานร่วมกับภาคธุรกิจ และประชาสังคม ซึ่งมีศักยภาพในการทำนวัตกรรมสูงขึ้นเรื่อยๆ

3 ประเด็นหลักทางนวัตกรรมที่ (ร่าง) แผน 13 ควรให้ความสำคัญมากเป็นพิเศษคือ

1.การปลดล็อกข้อจำกัดและอุปสรรคการพัฒนา นวัตกรรมเชิงระบบ แม้ที่ผ่านมาจะมีการปรับเปลี่ยนเชิงโครงสร้างของระบบ ววน.ของประเทศ แต่เป็นเพียงการมุ่งเน้นจัดโครงสร้างผู้อุปทาน (วิจัยและพัฒนา)

โดยยังไม่ได้แก้ปัญหาล่งอุปสงค์ (นวัตกรรม) อย่างเป็นรูปธรรม ทำให้การใช้ประโยชน์องค์ความรู้และความคิดสร้างสรรค์ที่นำไปสู่ นวัตกรรมยังมีอยู่จำกัด ไม่สามารถสร้างให้เกิดขึ้นในระดับมวลวิกฤติ (critical mass) และสร้างผลกระทบในระดับมหภาคอย่างเป็นระบบ

การพัฒนาระบบนวัตกรรมจึงควรให้ความสำคัญกับ 1) การเพิ่มจำนวนผู้ประกอบการฐานนวัตกรรมที่มีศักยภาพ (Innovation-based Enterprise : IBE) 2) การพัฒนาศักยภาพด้านนวัตกรรมให้กับผู้ประกอบการฐานนวัตกรรม โดยเฉพาะด้านการจัดการนวัตกรรมและพัฒนาองค์การ นวัตกรรม 3) การปรับปรุงกฎ/ระเบียบ/มาตรการที่ไม่ทันสมัย

4) การพัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อเชื่อมโยงองค์ความรู้และการลงทุน 5) การใช้ประโยชน์โครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีและนวัตกรรม ทั้งในเรื่องของนักวิจัย ห้องปฏิบัติการ รวมถึงเครื่องมือและอุปกรณ์ทันสมัยต่างๆ และ 6) การกระจายโอกาสด้านนวัตกรรมไปสู่ภูมิภาค ซึ่งจะช่วยสร้างผลกระทบในระดับมหภาคได้อย่างเป็นรูปธรรม รวมถึงเป็นการลดความเหลื่อมล้ำในการพัฒนา

2.การตอบสนองต่อแนวโน้มความเปลี่ยนแปลงโลก (Global Disruption) ผลกระทบจากความเปลี่ยนแปลงแบบ

พลิกโฉม และวิกฤติการแพร่ระบาด โควิด-19 ทำให้เกิดคำถามถึงความพร้อมของระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย ในการรับมือและตอบสนองต่อภาวะวิกฤติ ที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งจะเห็นได้ว่า ประเทศไทยกำลังเผชิญกับปัญหาหลักใน 3 ด้าน ได้แก่

1) ความสามารถในการแข่งขัน โดยต้องเร่งพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการรุ่นใหม่ที่จะเข้ามาพลิกโฉมอุตสาหกรรมด้วยนวัตกรรม นอกจากนี้หน่วยงานภาครัฐต้องปรับตัวเพื่อตอบสนองความต้องการรูปแบบใหม่ของประชาชนผ่านนวัตกรรมภาครัฐ

2) ความเหลื่อมล้ำทางสังคมที่ขยายตัวอย่างต่อเนื่อง จึงจำเป็นต้องเร่งแก้ปัญหาและลดช่องว่างความเหลื่อมล้ำ เพื่อให้ทุกภาคส่วนเติบโตไปด้วยกัน รวมถึงสร้างโอกาสการกระจายตัวและการขยายผลของนวัตกรรมไปสู่วงกว้างในระดับพื้นที่ เพื่อให้คนรุ่นใหม่และผู้ประกอบการในระดับพื้นที่สามารถสร้างสรรค์นวัตกรรมที่เหมาะสมกับพื้นที่และ

3) ความเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศและสิ่งแวดล้อม เพราะถึงแม้คนไทยเริ่มตระหนักและมีการสร้างจิตสำนึกในสังคมถึงผลกระทบที่เกิดขึ้น แต่ก็ยังไม่สามารถรับมือได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.การกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนและสอดคล้อง เพื่อมุ่งสู่ประเทศที่ขับเคลื่อนด้วย

นวัตกรรม จากการจัดอันดับความสามารถทางด้านนวัตกรรมของดัชนีนวัตกรรมโลก หรือ GII (อันดับที่ 44 จาก 131 ประเทศ ในปี 2563) และดัชนีนวัตกรรมบลูมเบิร์ก (อันดับที่ 36 จาก 60 ประเทศ ในปี 2564) แสดงให้เห็นถึงแนวโน้มอันดับความสามารถทางนวัตกรรมของประเทศไทยที่ปรับตัวดีขึ้นแบบค่อยเป็นค่อยไปสลับขึ้นลง ถึงแม้จะมีการพัฒนาที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่องในหลายด้าน แต่ยังคงเร่งเสริมมาตรการเพื่อแก้ปัญหาจุดด้อยให้ตรงจุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเชื่อมโยงต่อยอดการสร้างนวัตกรรมให้ไปสู่ธุรกิจนวัตกรรม

เช่น 1) เชื่อมโยงการลงทุนและการใช้ประโยชน์ศักยภาพด้านองค์ความรู้ การผลิต และเทคโนโลยีขั้นสูงของประเทศ จากงานวิจัยไปสู่นวัตกรรมอย่างมีประสิทธิภาพ 2) ยกระดับอุตสาหกรรมและการผลิตด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม 3) สร้างศักยภาพแห่งอนาคตด้วยเทคโนโลยีขั้นสูงเป็นตัวขับเคลื่อนโดยเร่งพัฒนาผู้ประกอบการและบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์ และ 4) พัฒนาระบบนิเวศนวัตกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการของเทคโนโลยี ลดข้อจำกัดและปรับปรุงกฎระเบียบที่เอื้อต่อการทำธุรกิจ และการลงทุนทางนวัตกรรม

การพัฒนาที่สอดคล้องและสนับสนุน กับประเด็นข้างต้น จะเป็นเหมือนสปริงบอร์ดสำหรับประเทศไทยที่จะก้าวกระโดด

ด้านนวัตกรรม เพื่อก้าวเป็นประเทศชั้นนำที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม และเพื่อให้การขับเคลื่อนการพัฒนาความสามารถสนับสนุนแผนพัฒนา ฉบับที่ 13 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงควรกำหนดเป้าหมายการพัฒนาที่ชัดเจนที่สามารถเติมเต็มจุดอ่อน สอดคล้องกับศักยภาพ รวมถึงมีการสื่อสารและถ่ายทอดไปสู่ภาคส่วนต่างๆ เพื่อมุ่งสู่เป้าหมายเดียวกัน

โดยมีตัวชี้วัดสำคัญภายในปี 2570 ได้แก่ อันดับดัชนีนวัตกรรมโลก (GI) ของประเทศไทย ขยับขึ้นไปสู่ 35 อันดับแรก การสร้างผู้ประกอบการฐานนวัตกรรม และวิสาหกิจเริ่มต้นทั่วประเทศ 15,000 ราย การเพิ่มสัดส่วนการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนา (GERD) สู่ 2% และการลงทุนในธุรกิจนวัตกรรมไม่น้อยกว่า 50,000 ล้านบาท การใส่ปัจจัยขาเข้า (input) เพียงอย่างเดียวโดยไม่ได้มีการเชื่อมโยงทุกภาคส่วนในระบบ และให้ความสำคัญต่อการสร้าง “กระบวนทางนวัตกรรม” ให้ลงมือทดสอบ

อนาคตของนวัตกรรมไทยคงไม่เพียงพอ หากเราเชื่อมั่นในโมเดล “นวัตกรรมเปิด” แผน 13 คือ กระบวนทางกระบวนการที่เรากำลังก้าวข้ามความยากลำบากไปพร้อมกันด้วย “นวัตกรรมไทย”